

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 525

Phẩm 26: PHƯƠNG TIỆN THIỆN XẢO (3)

Bấy giờ Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa tóm lược. Các Đại Bồ-tát học trong đó có thể làm được nhiều việc. Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa tóm lược như vậy, chúng Bồ-tát mới tu học cần nên học, cho đến Đại Bồ-tát trụ địa thứ mười cũng phải siêng năng tinh tấn tu học. Nếu Đại Bồ-tát luôn siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa tóm lược như vậy thì có thể như thật biết tướng rộng hẹp của tất cả pháp.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa tóm lược như thế là pháp môn vi diệu, chỉ có chúng Đại Bồ-tát lợi căn mới có thể ngộ nhập được.

Phật dạy Thiện Hiện:

–Pháp môn ấy, hàng Đại Bồ-tát căn tánh lạnh lợi, căn tánh trung bình, căn tánh ám độn... đều có thể ngộ nhập pháp môn ấy không bị chướng ngại. Các Đại Bồ-tát căn định hay không định, nếu chuyên tâm tu học thì cũng đều ngộ nhập.

Thiện Hiện nên biết, pháp môn ấy rất vi diệu thanh tịnh. Những người biếng nhác, ít tinh tấn, mất chánh niệm, tâm tán loạn, tu tập ác tuệ thì không thể ngộ nhập được. Còn những ai không giải đãi, luôn tinh tấn, đầy đủ chánh niệm, nhiếp tâm chuyên chú, tu tập diệu tuệ mới có thể ngộ nhập.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát muốn trụ hàng Bồ-tát không thoái chuyển, lần lượt đến địa thứ mười thì nên siêng năng dùng phương tiện để nhập vào pháp môn này. Nếu Đại Bồ-tát muốn mau chứng đắc trí Nhất thiết trí phải siêng năng dùng phương tiện để nhập vào pháp môn này.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát theo học những gì đã nói

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

trong kinh điển Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này thì Đại Bồ-tát đó có thể học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa; cũng có thể học pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh, có thể theo học chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; cũng có thể theo học Thánh đế khổ cho đến Thánh đế đạo; cũng có thể theo học bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo; cũng có thể theo học bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; cũng có thể theo học pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện; cũng có thể theo học tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ; cũng có thể theo học bậc Cực hỷ cho đến bậc Pháp vân; cũng có thể theo học tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa; cũng có thể theo học năm loại mắt, sáu phép thần thông, cũng có thể theo học mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; cũng có thể theo học đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả; cũng có thể theo học pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả; cũng có thể theo học trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; cũng có thể theo học tất cả hạnh Đại Bồ-tát; cũng có thể học quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật; cũng có thể theo học trí Nhất thiết trí. Sau khi Đại Bồ-tát ấy đã học như vậy rồi thì có thể chứng đắc Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa cho đến trí Nhất thiết trí.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát học theo những gì đã nói trong kinh điển Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này thì đối với tất cả ma sự Đại Bồ-tát ấy đều biết rõ, nên vừa sinh khởi liền diệt ngay.

Cho nên này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát muốn mau diệt trừ tất cả nghiệp chướng, muốn nhiếp thọ hoàn toàn phương tiện thiện xảo thì phải học Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện nên biết, lúc nào Đại Bồ-tát siêng năng tu tập Bát-nhã ba-la-mật-đa thì lúc ấy Đại Bồ-tát liền được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện tại đang nói chánh pháp ở vô lượng, vô biên thế giới cũng hộ niệm. Vì sao? Vì chư Phật ở quá khứ, hiện tại, vị lai đều từ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này mà ra.

Cho nên này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa nên nghĩ như vậy: “Pháp mà chư Phật quá khứ, hiện tại, vị lai đã chứng đắc, ta cũng sẽ chứng đắc.”

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát phải siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Nếu siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì mau chứng quả vị Giác ngộ cao tốt.

Cho nên này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát không nên xa lìa tác ý tương ứng với trí Nhất thiết trí mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tùy thuận tu hành, dù trong khảy móng tay, thì Đại Bồ-tát ấy đạt được phước đức rất nhiều. Giả sử có người dùng phương tiện thiện xảo giáo hóa tất cả hữu tình trong thế giới ba lần ngàn, đều khiến họ an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, hoặc khiến họ an trụ giải thoát, giải thoát tri kiến thanh tịnh, hoặc khiến họ an trụ quả Dự lưu cho đến quả A-la-hán, hoặc khiến họ an trụ vào Độc giác Bồ-đề, người ấy mặc dầu được phước nhiều vô lượng, nhưng vẫn không bằng phước đức của người tùy thuận tu hành kinh điển Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chỉ trong khoảng khảy móng tay. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có thể sinh tất cả Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa; có thể sinh ra tất cả sự giải thoát, giải thoát tri kiến thanh tịnh; có thể sinh tất cả quả Dự lưu cho đến quả Độc giác Bồ-đề. Chư Phật quá khứ, hiện tại, vị lai đều từ Bát-nhã ba-la-mật-đa mà được xuất hiện, độ thoát vô lượng, vô biên hữu tình.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát không lìa tác ý tương ứng trí Nhất thiết trí mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa trải qua khoảng chốc lát, hoặc trải qua nửa ngày, một ngày, hoặc trải qua nửa tháng, một tháng, hoặc trải qua một thời gian, hoặc trải qua trải qua một năm, nửa năm, hoặc trải qua một kiếp, trăm kiếp cho đến vô số đại kiếp thì Đại Bồ-tát được phước đức nhiều hơn người giáo hóa các hữu tình trong hằng hà sa thế giới khắp mười phương, khiến họ an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, hoặc khiến họ an trụ giải thoát, giải thoát tri kiến thanh tịnh, khiến họ an trụ quả Dự lưu cho đến quả A-la-hán, khiến họ an trụ phước đức mà Độc giác Bồ-đề đã đạt. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sinh ra tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quá khứ, hiện tại, vị lai. Các Ngài vì các hữu tình tùy thuận thiết lập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa vì các hữu tình tùy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thuận thiết lập sự giải thoát, giải thoát tri kiến thanh tịnh; tùy thuận thiết lập quả Dự lưu cho đến quả A-la-hán; tùy thuận thiết lập quả Độc giác Bồ-đề; tùy thuận thiết lập quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật. Phước đức này hơn phước đức người trước.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát trụ sống theo Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã nói, thì nên biết, Đại Bồ-tát ấy đã trụ nơi quả vị không thoái chuyển, thường được chư Phật hộ niệm, thành tựu phương tiện thiện xảo tối thắng, đã từng gần gũi cúng dường, cung kính vô lượng ức triệu Phật; ở chỗ chư Phật đã gieo trồng vô lượng căn lành thắng diệu, đã được vô lượng thiện hữu chân tịnh bảo vệ; từ lâu đã tu tập Bồ thí... sáu pháp Ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến trí Nhất thiết trí.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát ấy trụ vào địa Đồng Chân, tất cả sự nguyện cầu đều được viên mãn, luôn gặp chư Phật không bao giờ xa cách, không bao xa lìa các căn lành, luôn đem lại sự thành tựu cho hữu tình, cũng thường làm nghiêm tịnh cõi Phật. Từ cõi Phật này đến cõi Phật khác luôn cúng dường, cung kính, tôn trọng ca ngợi chư Phật Thế Tôn; nghe và thọ trì tu hành giáo pháp của Bồ-tát thừa.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát ấy đã đặc biệt tài vô tận, đã đắc tất cả pháp môn Đà-la-ni thù thắng, thành tựu sắc thân vi diệu tối thượng, đã được chư Phật thọ ký viên mãn, tùy theo sở thích vì độ các hữu tình mà thọ các loại thân, đều được tự tại.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát ấy đã nhập trọn vẹn vào sở duyên hành tướng, tất cả môn chữ, chẳng phải chữ, pháp nghĩa hữu ngôn vô ngôn, khái niệm một, hai và nhiều, khái niệm nữ nam chẳng phải hai, khái niệm các pháp quá khứ, hiện tại và vị lai, các văn các nghĩa, các uẩn, các xứ, các giới duyên khởi và chi duyên khởi, thế gian, Niết-bàn, tướng pháp giới, tướng hữu vi, tướng vô vi, tướng hành, tướng chẳng phải hành, tướng tướng, tướng chẳng phải tướng, tánh có, tánh không, tánh tự, tánh tha, trói buộc, lìa trói buộc, trói buộc lìa trói buộc, tương ứng, không tương ứng, tương ứng không tương ứng, chân như, tánh không hư vọng, tánh không đối khác, pháp tánh, pháp giới, pháp định, pháp trụ, tánh nhân, tánh chẳng phải nhân, tánh duyên, tánh chẳng phải duyên, Thánh đế, Tĩnh lự, Vô lượng, Vô sắc, Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, bốn Niệm trụ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

cho đến tám chi Thánh đạo, pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện, tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ, tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả môn Tam-ma-địa, năm loại mắt, sáu phép thần thông, địa Đại Bồ-tát, mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, các tướng tốt, các vẻ đẹp, tánh không quên mất, tánh luôn luôn xả, trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, cảnh giới hữu vi, cảnh giới vô vi, giới, chẳng phải giới, không, chẳng không, tác ý sắc cho đến tác ý thức, nói rộng cho đến tác ý trí Nhất thiết trí, không của tướng sắc, không của tướng thức, nói rộng cho đến không của tướng trí Nhất thiết trí, đạo khinh an, đạo bất khinh an, sinh, trụ, dị, diệt, chánh kiến, tà kiến, kiến, phi kiến, tham, sân, si, không tham, không sân, không si, sự trói buộc của nhận thức, sự trói buộc của phiền não, sự đoạn diệt của chúng, danh, sắc, danh sắc, sở duyên duyên, tăng thượng duyên, nhân duyên, đẳng vô gián duyên, hành tướng, nhân quả, khổ, tập, diệt, đạo, quả Dự lưu và đạo của quả Dự lưu, quả Nhất lai và đạo của quả Nhất lai, quả Bất hoàn và đạo của quả Bất hoàn, quả A-la-hán và đạo của quả A-la-hán, Độc giác Bồ-đề và đạo của Độc giác Bồ-đề, Vô thượng Bồ-đề và đạo của Vô thượng Bồ-đề, trí Nhất thiết và đạo của trí Nhất thiết, trí Đạo tướng và đạo của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng và đạo của trí Nhất thiết tướng, căn và căn viên mãn, căn thắng liệt, tuệ lạnh lẽ, tuệ sắc bén, tuệ nhanh nhẹn, tuệ thấu đáo, tuệ rộng lớn, tuệ sâu xa, tuệ to lớn, tuệ không chướng ngại, quá khứ, vị lai, hiện tại, phương tiện, niềm vui, niềm vui tăng trưởng, văn nghĩa, an lập ba thừa phương tiện.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì đạt được vô lượng, vô biên công đức thù thắng lợi ích như vậy.

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế nào? Làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế nào? Tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế nào?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát nên quán sắc uẩn cho đến thức uẩn vì tịch

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tĩnh, vì có thể phá hoại, vì không tự tại, vì thể nó hư nguy, vì không bền chắc, nên hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa; nói rộng cho đến nên quán trí Nhất thiết trí tịch tĩnh, có thể phá hoại, không tự tại, thể hư nguy, không bền chắc để hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Này Thiện Hiện, ông hỏi các Đại Bồ-tát làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế nào? Giống như làm phát sinh cái không của hư không, Đại Bồ-tát làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Này Thiện Hiện, ông hỏi các Đại Bồ-tát tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế nào? Giống như sự tu hành từ bỏ, Đại Bồ-tát tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa và hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa phải mất bao lâu?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát từ khi mới phát tâm cho đến khi ngồi tòa Bồ-đề vi diệu, nên hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nên làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nên tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát trụ vào những tâm nào để không gián đoạn về việc hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát từ khi mới phát tâm cho đến khi cứu cánh không dung chứa những tác ý nào khác, chỉ luôn luôn an trụ vào tác ý tương ứng với trí Nhất thiết trí là nên hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nên làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nên tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát ấy cho đến khiến tâm và tâm sở pháp đối với cảnh không chuyển, mới được gọi là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, làm phát sinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát tu hành làm phát sinh Bát-nhã

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

ba-la-mật-đa sâu xa có đặc trí Nhất thiết trí chăng?

–Không, Thiện Hiện!

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát không hành, không làm phát sinh, không tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, có đặc trí Nhất thiết trí chăng?

–Không, Thiện Hiện!

–Bạch Thế Tôn, có phải các Đại Bồ-tát cũng hành, làm phát sinh, tu, cũng không hành, không làm phát sinh, không tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có đặc trí Nhất thiết trí chăng?

–Không, Thiện Hiện!

–Bạch Thế Tôn, có phải các Đại Bồ-tát chẳng hành, chẳng làm phát sinh, chẳng tu, chẳng phải không hành, chẳng phải không làm phát sinh, chẳng phải không tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có thể đặc trí Nhất thiết trí chăng?

–Không, Thiện Hiện!

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát làm sao đặc trí Nhất thiết trí?

–Này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát phải như chân như có thể đặc trí Nhất thiết trí.

Bạch Thế Tôn, thế nào phải như chân như?

–Này Thiện Hiện, phải như thật tế.

Bạch Thế Tôn, thế nào là phải như thật tế?

–Này Thiện Hiện, phải như cảnh giới pháp.

Bạch Thế Tôn, thế nào là phải như cảnh giới pháp?

–Này Thiện Hiện, phải như cảnh giới ngã cho đến cảnh giới Bồ-đặc-già-la.

Bạch Thế Tôn, thế nào là cảnh giới ngã cho đến cảnh giới Bồ-đặc-già-la?

–Này Thiện Hiện, ông nghĩ thế nào? Ngã cho đến Bồ-đặc-già-la có thể nắm bắt chăng?

–Bạch Thế Tôn, không!

–Này Thiện Hiện, nếu ngã cho đến Bồ-đặc-già-la đã chẳng thể nắm bắt được thì làm sao Ta dựng lên cảnh giới của ngã cho đến cảnh giới của Bồ-đặc-già-la?

Như vậy này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát không giả lập Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng không giả lập trí Nhất thiết trí, cũng không

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

giả lập tất cả pháp thì Đại Bồ-tát ấy nhất định sẽ chứng đắc trí Nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, có phải chỉ có Bát-nhã ba-la-mật-đa không thể giả lập hay là Tĩnh lự ba-la-mật-đa... cũng không thể giả lập?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Không những Bát-nhã ba-la-mật-đa không thể giả lập mà còn Tĩnh lự... năm pháp Ba-la-mật-đa cũng không thể giả lập; hoặc pháp của Thanh văn, pháp của Độc giác, pháp của Bồ-tát, pháp của chư Phật, pháp hữu vi, pháp vô vi... tất cả pháp ấy đều không thể giả lập.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả pháp đều không thể giả lập, thì tại sao giả lập đây là địa ngục, đây là bàng sinh, đây là ngạ quỷ, đây là người, đây là trời, đây là Dự lưu, đây là Nhất lai, đây là Bất hoàn, đây là A-la-hán, đây là Độc giác, đây là Bồ-tát, đây là chư Phật, đây là tất cả pháp?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ý ông nghĩ sao? Hữu tình giả lập và pháp giả lập thật có thể nắm bắt được chăng?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, không!

Phật dạy Thiện Hiện:

–Nếu hữu tình giả lập và pháp giả lập thật chẳng thể nắm bắt được làm sao Ta có thể giả lập đây là địa ngục... nói rộng cho đến đây là tất cả pháp? Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nên học tất cả pháp đều không thể giả lập để hưởng đến quả vị Giác ngộ cao tột.

Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đâu không nên học sắc, đâu không nên học thọ, tưởng, hành, thức; nói rộng cho đến đâu không nên học trí Nhất thiết trí?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nên học sắc không tăng, không giảm; nên học thọ, tưởng, hành, thức không tăng giảm; nói rộng cho đến nên học trí Nhất thiết trí không tăng,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không giảm.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, vì sao nên học sắc không tăng, không giảm, nên học thọ, tưởng, hành, thức không tăng, không giảm; nên học trí Nhất thiết trí không tăng, không giảm như thế nào?

Phật dạy:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, vì không sinh, không diệt nên học sắc; vì không sinh, không diệt nên học thọ, tưởng, hành, thức; nói rộng cho đến vì không sinh, không diệt nên học trí Nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, vì sao vì không sinh, không diệt nên học sắc; vì sao vì không sinh, không diệt nên học thọ, tưởng, hành, thức? Cho đến vì sao vì không sinh, không diệt nên học trí Nhất thiết trí?

Phật dạy:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nên học các hành không sinh khởi, không tạo tác, hoặc bỏ, hoặc tu.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, vì sao nên học các hành không sinh khởi, không tạo tác, hoặc bỏ hoặc tu?

Phật dạy:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa quán tự tướng tất cả pháp đều không, nên học các hành không sinh khởi, không tạo tác, hoặc bỏ hoặc tu.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, quán tự tướng của tất cả pháp đều không như thế nào?

Phật dạy:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nên quán sắc với cái không của tướng sắc; nên quán thọ, tưởng, hành, thức với cái không của tướng thọ, tưởng, hành, thức. Nói rộng cho đến nên quán quả vị Giác ngộ cao tốt của Phật với cái không của

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tướng quả vị Giác ngộ cao tột của Phật, nên quán trí Nhất thiết trí với cái không của tướng trí Nhất thiết trí.

Như vậy này Thiện Hiện, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nên quán tự tướng của các pháp đều không.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu quán sắc với các không của tướng sắc; quán thọ, tướng, hành, thức với cái không của tướng thọ, tướng, hành, thức; nói rộng cho đến quán quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật; quán trí Nhất thiết trí với cái không của tướng trí Nhất thiết trí thì làm sao Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Nếu các Đại Bồ-tát hoàn toàn không có đối tượng để hành, đó là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, duyên gì mà Đại Bồ-tát hoàn toàn không có đối tượng để hành đó là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chẳng thể nắm bắt được, các Đại Bồ-tát cũng chẳng thể nắm bắt được, sự hành cũng chẳng thể nắm bắt được, người hành, nhân duyên hành, thời gian hành, nơi chốn hành đều chẳng thể nắm bắt được.

Cho nên, này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát hoàn toàn không đối tượng để hành, đó là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, vì trong đó tất cả các hý luận đều chẳng thể nắm bắt được.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu Đại Bồ-tát hoàn toàn không có đối tượng hành, đó là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì Đại Bồ-tát mới học làm sao hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Đại Bồ-tát mới học từ lúc mới phát tâm, đối với tất cả pháp luôn luôn học không có đối tượng chứng đắc. Học như vậy xong, dùng không đối tượng chứng đắc làm phương tiện tu Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến dùng không đối tượng chứng đắc làm phương tiện để tu trí Nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Vì sao có hai gọi là có đối tượng chứng đắc? Vì sao không có hai gọi là không có đối tượng chứng đắc?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Nhân và sắc là hai, cho đến ý và pháp là hai. Nói rộng cho đến quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật và chư Phật là hai. Như vậy, tất cả hễ có hý luận đều gọi là hai, mà hễ có hai thì đều có đối tượng chứng đắc. Chẳng phải nhân và chẳng phải sắc là không hai, cho đến chẳng phải ý và chẳng phải pháp là không hai. Nói rộng cho đến chẳng quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, chẳng phải Phật là không hai. Như vậy, tất cả lìa hý luận đều gọi là không hai, mà không hai thì đều không có đối tượng chứng đắc.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, có phải do có đối tượng chứng đắc nên không có đối tượng chứng đắc, hay là do không có đối tượng chứng đắc nên không có đối tượng chứng đắc?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Chẳng phải do có đối tượng chứng đắc nên không có đối tượng chứng đắc, cũng chẳng phải do không có đối tượng chứng đắc nên không có đối tượng chứng đắc. Nhưng có đối tượng chứng đắc và không có đối tượng chứng đắc, tánh đều bình đẳng nên gọi là không có đối tượng chứng đắc.

Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát siêng năng tu học trong tánh bình đẳng của có đối tượng chứng đắc và không có đối tượng chứng đắc.

Thiện Hiện nên biết, khi các Đại Bồ-tát học như vậy thì gọi là học nghĩa không có đối tượng chứng đắc của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, xa lìa được các lỗi lầm.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không chấp trước có đối tượng chứng đắc, không chấp trước không có đối tượng chứng đắc, thì Đại Bồ-tát ấy làm sao tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa để có thể từ địa này tiến lên địa khác, lần lượt được viên mãn và do đó chứng đắc trí Nhất thiết trí?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, chẳng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

trụ vào có đối tượng chứng đắc, chẳng trụ vào không có đối tượng chứng đắc để hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì có thể từ địa này tiến lên địa khác, dần dần viên mãn cho đến chứng đắc trí Nhất thiết trí. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không có đối tượng chứng đắc, trí Nhất thiết trí cũng không có đối tượng chứng đắc. Người hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nơi chốn hành, thời gian hành cũng không có đối tượng chứng đắc, không có đối tượng chứng đắc này cũng không có đối tượng chứng đắc.

Thiện Hiện nên biết, các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chẳng thể nắm bắt được, trí Nhất thiết trí cũng chẳng thể nắm bắt được, người hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thời gian hành, nơi chốn hành cũng chẳng thể nắm bắt được, không thể nắm bắt được này cũng không thể nắm bắt được, thì khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, các Đại Bồ-tát làm sao ưa thích lựa chọn tất cả pháp, đó là đây là sắc, đây là thọ, tưởng, hành, thức, nói rộng cho đến đây là quả vị Giác ngộ cao tột, đây là trí Nhất thiết trí thanh tịnh?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Khi các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, mặc dầu ưa thích lựa chọn các pháp nhưng không nắm bắt sắc, không nắm bắt thọ, tưởng, hành, thức cho đến không nắm bắt trí Nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nếu không nắm bắt sắc, không nắm bắt thọ, tưởng, hành, thức; cho đến không nắm bắt trí Nhất thiết trí thì làm sao có thể viên mãn sáu pháp Ba-la-mật-đa? Nếu không viên mãn sáu pháp Ba-la-mật-đa thì làm sao có thể nhập địa vị Chánh tánh ly sinh của Bồ-tát thì làm sao có thể làm nghiêm tịnh cõi Phật, đem lại sự thành tựu cho hữu tình? Nếu không thể làm nghiêm tịnh cõi Phật, đem lại sự thành tựu cho hữu tình thì làm sao đắc trí Nhất thiết trí? Nếu không đắc trí Nhất thiết trí thì làm sao có thể chuyển pháp luân vi diệu, làm các Phật sự? Nếu không chuyển pháp luân vi diệu, làm các Phật sự thì làm sao giải thoát hữu tình khỏi các khổ sinh tử để họ được Niết-

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

bàn rốt ráo an lạc?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, không vì sắc mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa; không vì thọ, tưởng, hành, thức mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Nói rộng cho đến không vì quả vị Giác ngộ cao tột mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, không vì trí Nhất thiết trí mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Khi ấy, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát vì việc gì nên hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát không có làm việc gì nên hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Vì sao? Vì tất cả pháp hoàn toàn không có đối tượng tạo tác. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng không có đối tượng tạo tác. Quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật cũng không có đối tượng tạo tác. Các Đại Bồ-tát cũng không có đối tượng tạo tác. Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát lấy không đối tượng tạo tác để làm phương tiện hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả pháp đều không có đối tượng tạo tác thì không nên thành lập sự khác nhau của thừa là Thanh văn, Độc giác và Vô thượng.

Phật dạy Thiện Hiện:

–Chẳng phải pháp không có đối tượng tạo tác có thể thành lập được mà cần pháp có đối tượng tạo tác mới có thể thành lập được. Vì sao? Vì các hữu tình phạm phu ngu si thiếu trí chấp trước sắc, thọ, tưởng, hành, thức; nói rộng cho đến do trí Nhất thiết trí. Do chấp trước nên niệm sắc thì sở đắc sắc, niệm thọ, tưởng, hành, thức thì sở đắc thọ, tưởng, hành, thức. Nói rộng cho đến niệm trí Nhất thiết trí thì sở đắc trí Nhất thiết trí. Do niệm sở đắc cho nên suy nghĩ như vậy: “Ta nhất định sẽ đắc quả vị Giác ngộ cao tột, cứu các hữu tình ra khỏi khổ lớn sinh tử có thể đắc Niết-bàn an lạc rốt ráo.”

Thiện Hiện nên biết, kẻ phạm phu ngu si thiếu trí ấy do điên đảo nên suy nghĩ như vậy, đó là phỉ báng Phật. Vì sao? Vì Phật dùng năm loại mắt cầu sắc chẳng thể nắm bắt được, cầu thọ, tưởng, hành,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thức chẳng thể nắm bắt được, cầu quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật chẳng thể nắm bắt được, cầu các hữu tình cũng chẳng thể nắm bắt được. Các phàm phu ngu si ấy mù mịt không có mắt tuệ nên chấp trước vào các pháp. Nếu họ sẽ chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột cứu thoát hữu tình ra khỏi khổ lớn sinh tử, được Niết-bàn thường lạc rốt ráo, thì chắc chắn không có điều đó.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều lấy năm loại mắt cầu sắc chẳng thể nắm bắt được, cầu thọ, tưởng, hành, thức cũng chẳng thể nắm bắt được, cho đến cầu quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật cũng không thể nắm bắt được, cầu các hữu tình cũng chẳng thể nắm bắt được, thì đáng lẽ không chứng quả vị Giác ngộ cao tột, cứu thoát hữu tình ra khỏi khổ lớn sinh tử có thể đắc Niết-bàn thường lạc rốt ráo. Nếu vậy thì làm sao Thế Tôn chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột, an lập hữu tình với ba nhóm khác nhau, đó là nhóm Chánh tánh định, nhóm Tà tánh định và nhóm Bất định.

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ta dùng năm loại mắt quán sát như thật, chắc chắn là ta thật không chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột, an lập hữu tình với ba nhóm khác nhau. Nhưng các hữu tình vì ngu si điên đảo nên đối với pháp chẳng thật mà tưởng pháp thật, đối với hữu tình không thật mà tưởng có tình thật. Ta vì diệt trừ những kiến chấp hư vọng đó; nên nương vào thế tục mà nói chứ không y cứ vào thắng nghĩa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Như Lai chẳng lẽ không an trụ vào thắng nghĩa để chứng đại Bồ-đề?

–Không, Thiện Hiện!

–Bạch Thế Tôn, Như Lai chẳng lẽ không an trụ vào vọng tưởng điên đảo để chứng đại Bồ-đề?

–Không, Thiện Hiện!

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu Như Lai không an trụ vào thắng nghĩa chứng đại Bồ-đề, cũng không an trụ vào vọng tưởng điên đảo chứng đại Bồ-đề, thì chẳng lẽ Như Lai không chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Phật dạy:

–Không! Mặc dầu Ta chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột nhưng không có đối tượng an trụ. Nghĩa là không trụ cảnh giới hữu vi, cũng không trụ cảnh giới vô vi.

Thiện Hiện nên biết, ví như những người do Phật biến hóa, tuy không trụ cảnh giới hữu vi, cũng không trụ cảnh giới vô vi, nhưng có những việc lui, tới, ngồi, nằm... Những người như Phật biến hóa ra như thế hoặc hành Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa; hoặc trụ pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh hoặc trụ chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; hoặc trụ Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo; hoặc tu bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo; hoặc tu bốn Tịch lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; hoặc tu pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện; hoặc tu tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ; hoặc bậc Cực hỷ cho đến bậc Pháp vân; hoặc tu tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa; hoặc năm loại mắt, sáu phép thần thông; hoặc tu mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; hoặc tu đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả; hoặc tu pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả; hoặc tu trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; hoặc tu hạnh của Đại Bồ-tát, hoặc chứng quả vị Giác ngộ cao tột, chuyển pháp luân vi diệu, làm các Phật sự. Người được ba nhóm khác nhau. Ý ông nghĩ sao? Người do chư Phật biến hóa đó thật có những việc lui, tới, ngồi, nằm, cho đến thật có an lập hữu tình thành ba nhóm khác nhau chăng?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, không!

Phật dạy Thiện Hiện:

–Đúng vậy, đúng vậy! Chư Phật Thế Tôn biết tất cả pháp đều giống như biến hóa, nói tất cả pháp cũng như biến hóa, mặc dầu có đối tượng tạo tác nhưng không chân thật, tuy độ hữu tình nhưng không có người được độ. Giống như người được biến hóa lại hóa độ cho hữu tình khác.

Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, phải giống như người do Phật biến hóa. Mặc dầu có hành động nhưng không chấp trước.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả pháp đều như sự biến hóa thì chư Phật cũng vậy. Như vậy, thì chư Phật và người được biến hóa có gì khác nhau?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Phật và người được biến hóa cùng tất cả pháp thật sự không khác nhau. Vì sao? Vì tất cả sự nghiệp chư Phật đã làm thì người do Phật biến hóa cũng đều có thể làm. Sự nghiệp người do Phật biến hóa đã làm thì chư Phật Thế Tôn cũng đều có thể. Cho nên chư Phật và người được biến hóa cùng tất cả pháp thật sự không khác nhau.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu không có người do chư Phật biến hóa thì riêng Phật có thể làm ra sự nghiệp, còn nếu không có chư Phật thì người được hóa kia có thể riêng mình làm các việc được chăng?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Họ cũng có thể làm được.

Thiện Hiện lại hỏi:

–Bạch Thế Tôn, việc ấy như thế nào?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Như có Như Lai hiệu là Thiện Tịch Tuệ, đã độ xong những người đáng độ; khi ấy không có Bồ-tát nào được Phật thọ ký, Ngài liền hóa một vị Phật để trụ thế gian, khi Ngài tự nhập vào cảnh giới Đại Niết-bàn tuyệt đối thì vị Phật đó làm các Phật sự trong nửa kiếp. Quá hơn nửa kiếp, vị hóa Phật đó thọ ký đại Bồ-đề cho một Bồ-tát rồi hiện nhập Niết-bàn, khi đó các chúng Trời, Người, A-tố-lạc... đều nói là Phật ấy nay nhập Niết-bàn, nhưng thân của hóa Phật ấy thật không sinh diệt.

Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nên tin các pháp đều như biến hóa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu thân chư Phật không khác với sự biến hóa thì làm sao có thể làm ruộng phước chân tịnh? Nếu các hữu tình vì giải thoát mà đối với chư Phật cung kính cúng dường cho đến khi Niết-bàn thì phước ấy vô tận. Đối với hóa Phật mà cung kính cúng dường thì phước đó cũng phải cứu cánh vô tận.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Phật dạy Thiện Hiện:

–Thân chư Phật là do pháp tánh, có thể làm ruộng phước chân tịnh cho thí chủ. Hóa thân của Phật cũng như vậy, đều khiến cho thí chủ cung kính cúng dường đến khi chấm dứt sinh tử, phước ấy vô tận.

Thiện Hiện nên biết, hãy gác lại lượng phước đức có được do cung kính cúng dường chư Phật và hóa thân Phật qua một bên, nếu thiện nam, thiện nữ đối với chư Phật có lòng Từ, cung kính suy nghĩ, nhờ đến công đức chân tịnh của Ngài thì thiện nam, thiện nữ ấy đến khi chấm dứt sinh tử, căn lành cũng vô tận.

Thiện Hiện nên biết, lại gác lượng phước đức có được do lòng Từ cung kính suy nghĩ nhớ các công đức chân tịnh ấy qua một bên, nếu thiện nam, thiện nữ vì cúng dường Phật, thậm chí một cánh hoa tung trong hư không, thì thiện nam, thiện nữ ấy đến tận lúc chấm dứt sinh tử, được căn lành vô lượng.

Thiện Hiện nên biết, lại gác lượng phước đức có được do lòng Từ cung kính suy nghĩ nhớ các công đức chân tịnh ấy qua một bên, nếu thiện nam, thiện nữ vì cúng dường Phật, thậm chí một cánh hoa tung trong hư không qua một bên, nếu thiện nam, thiện nữ thậm chí xưng “Nam-mô Phật-đà đại Từ bi” thì thiện nam, thiện nữ ấy đến lúc chấm dứt sinh tử, căn lành cũng vô tận, luôn được hưởng thọ phước lạc trong cõi trời, người cho đến cuối cùng đắc Bát-niết-bàn.

Như vậy này Thiện Hiện, cung kính cúng dường chư Phật và hóa thân Phật đạt được những lợi ích rộng lớn như vậy. Cho nên, Thiện Hiện nên biết, chư Phật và hóa thân Phật đều là thí chủ, là ruộng phước chân tịnh không khác nhau, vì lấy pháp tánh của các pháp làm định lượng.

Lại nữa này Thiện Hiện, Đại Bồ-tát lấy pháp tánh của các pháp ấy để làm định lượng, làm phương tiện thiện xảo hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Sau khi nhập vào pháp tánh các pháp rồi nhưng đối với các pháp không làm hư hoại pháp tánh. Nghĩa là không phân biệt đây là Bát-nhã cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa, đây là pháp tánh của Bát-nhã cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến đây là trí Nhất thiết trí, đây là pháp tánh của trí Nhất thiết trí.

Thiện Hiện nên biết, khi các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

mật-đa sâu xa không nên phân biệt pháp tánh của các pháp có khác nhau mà làm hư hoại pháp tánh.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu các Đại Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không nên phân biệt pháp tánh của các pháp, nếu làm vậy sẽ hư hoại pháp tánh thì tại sao Thế Tôn tự nói pháp tánh của các pháp khác nhau để làm hư hoại pháp tánh? Nghĩa là Phật thường nói, đây là sắc cho đến thức; đây là nhãn xứ cho đến ý xứ; đây là sắc xứ cho đến pháp xứ; đây là nhãn giới cho đến ý thức giới; đây là sáu xúc; đây là sáu thọ; đây là sáu giới; đây là bốn duyên; đây là vô minh cho đến lão tử; đây là pháp bên trong; đây là pháp bên ngoài; đây là pháp lành; đây là pháp ác; đây là pháp hữu lậu; đây là pháp vô lậu; đây là pháp thế gian; đây là pháp xuất thế gian; đây là pháp cộng; đây là pháp bất cộng; đây là pháp hữu vi; đây là pháp vô vi... Phật đã thường nói những pháp khác nhau như vậy chẳng lẽ Thế Tôn tự hoại tánh của pháp?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ta không tự hoại pháp tánh của pháp, chỉ dùng danh tướng làm phương tiện giả nói để các hữu tình ngộ nhập pháp tánh bình đẳng, thoát khỏi sinh tử, chứng đắc Niết-bàn.

Cho nên này Thiện Hiện, mặc dầu Như Lai nói các pháp khác nhau nhưng không gọi là làm hư hoại pháp tánh của các pháp.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu Phật chỉ dùng danh tướng để giả nói pháp tánh của các pháp, khiến các hữu tình ngộ nhập vào pháp tánh bình đẳng thì tại sao đối với không danh tướng Phật dùng danh tướng để nói mà bảo là không hư hoại?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ta theo thế tục, đối với các pháp giả lập danh tướng, vì các hữu tình mà dùng phương tiện để giảng nói, vì không chấp trước nên không hư hoại.

Thiện Hiện nên biết, giống như những kẻ ngu si nghe nói các khổ liền chấp trước danh tướng mà không hiểu rõ đó là giả nói, chẳng phải chư Như Lai và đệ tử Như Lai nghe nói các khổ rồi chấp trước danh tướng, mà biết như thật, chỉ theo thế tục mà nói, chứ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không có danh tướng của các pháp chân thật.

Thiện Hiện nên biết, nếu các bậc Thánh đối với danh mà chấp trước danh, đối với tướng mà chấp trước tướng, thì đối với không cũng chấp trước không, đối với vô tướng chấp trước vô tướng, đối với vô nguyện chấp trước vô nguyện, đối với chân như chấp trước chân như, đối với thật tế chấp trước thật tế, đối với pháp giới chấp trước pháp giới, đối với vô vi chấp trước vô vi.

Thiện Hiện nên biết, tất cả pháp ấy chỉ có giả danh, chỉ có giả tướng, không chân thật, trong đó bậc Thánh cũng không chấp trước, chỉ mượn danh tướng.

Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát trụ vào tất cả pháp nhưng chỉ mượn danh tướng, hành Bát-nhã ba-la-mật-đa nhưng trong đó không chấp trước.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu các pháp chỉ có danh tướng thì các Đại Bồ-tát tại sao phát tâm Bồ-đề, chịu các khổ cực để hành hạnh Bồ-tát? Nghĩa là tự mình chịu khổ cực để tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến chịu khổ cực tu hành trí Nhất thiết trí đều được viên mãn?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Tất cả pháp chỉ có danh và tướng. Danh tướng ấy chỉ là giả lập, tánh của danh tướng là không. Các loài hữu tình vì điên đảo chấp trước nên bị luân hồi sinh tử chịu các khổ não, không thể giải thoát. Cho nên Bồ-tát vì làm lợi ích cho họ mà phát tâm Bồ-đề chịu các khổ cực, hành hạnh Bồ-tát, dần dần chứng đắc trí Nhất thiết trí, chuyển pháp luân vi diệu, lấy pháp ba thừa làm phương tiện để cứu giúp họ ra khỏi sinh tử, an trụ cảnh giới Niết-bàn, nhưng các danh tướng không sinh, không diệt, cũng không trụ không khác, có thể giả lập.

Bấy giờ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Phật nói trí Nhất thiết trí là trí Nhất thiết trí chẳng?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ta nói trí Nhất thiết trí là trí Nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn, thường nói trí Nhất thiết trí tóm lược có ba, đó là trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng. Ba lại trí này, tướng của nó có gì khác nhau?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Trí Nhất thiết là trí đồng với trí Thanh văn và Độc giác. Trí Đạo tướng là trí đồng với trí Đại Bồ-tát. Trí Nhất thiết tướng là diệu trí riêng của chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, vì sao trí Nhất thiết là trí đồng với trí Thanh văn và Độc giác?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Trí Nhất thiết là pháp môn sai biệt của pháp bên trong, bên ngoài... Thanh văn, Độc giác cũng có thể biết rõ pháp môn sai biệt của pháp bên trong, bên ngoài này... nhưng không thể biết tướng của trí Nhất thiết và tất cả loại tướng của tất cả pháp. Trí Nhất thiết là trí đồng với trí Thanh văn và Độc giác.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, vì sao trí Đạo tướng là trí đồng với trí Đại Bồ-tát?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát nên học biết hết tất cả tướng đạo lộ, đó là tướng đạo Thanh văn, tướng đạo Độc giác, tướng đạo Bồ-tát, tướng đạo Như Lai. Đối với các đạo lộ này, các Đại Bồ-tát luôn nên tu học, làm cho viên mãn. Mặc dầu làm cho các đạo lộ này cần làm việc phải làm nhưng không thể làm cho họ chứng thật tế, vì trí Đạo tướng là trí đồng với trí Đại Bồ-tát.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát tu đạo của Như Lai, sau khi được viên mãn lẽ nào không chứng thật tế?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát đem lại sự thành tựu cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, nếu tu các đại nguyện chưa viên mãn thì vẫn chưa chứng thật tế. Nếu đã viên mãn thì mới có thể chứng thật tế.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát có phải trụ vào đạo mà chứng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thật tế chẳng?

Phật dạy:

–Không!

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát có phải trụ vào nơi chẳng phải đạo mà chứng thật tế chẳng?

Phật dạy:

–Không!

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát có phải trụ vào đạo và chẳng phải đạo mà chứng thật tế chẳng?

Phật dạy:

–Không!

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát có phải trụ vào nơi chẳng phải đạo và chẳng phải chẳng phải đạo mà chứng thật tế chẳng?

Phật dạy:

–Không!

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, nếu như vậy thì các Đại Bồ-tát trụ vào đâu để chứng thật tế?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ý ông nghĩ sao? Có phải ông trụ vào đạo mà được hết các lậu, tâm giải thoát chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không!

–Này Thiện Hiện, có phải ông trụ vào nơi chẳng phải đạo mà được hết các lậu tâm giải thoát chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không!

–Này Thiện Hiện, có phải ông trụ vào đạo, chẳng phải đạo mà được hết các lậu, tâm giải thoát chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không!

–Này Thiện Hiện, có phải ông trụ vào phi đạo, chẳng phải chẳng phải đạo mà được hết các lậu, tâm giải thoát chẳng?

–Bạch Thế Tôn, không!

–Vậy ông trụ vào đâu mà được hết các lậu, tâm hoàn toàn giải

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thoát?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, con chẳng trụ vào đâu để được hết các lậu, tâm hoàn toàn giải thoát, nhưng con được hết các lậu, tâm được hoàn toàn giải thoát, là hoàn toàn không trụ vào đâu.

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các Đại Bồ-tát cũng vậy, hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa hoàn toàn không trụ vào đâu mà chứng thật tế.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, vì sao trí Nhất thiết tướng là trí Nhất thiết tướng?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Biết tất cả pháp đồng một tướng, đó là tướng tịch diệt, cho nên gọi là trí Nhất thiết tướng.

Lại nữa này Thiện Hiện, các tướng trạng của hành có thể biểu hiện các pháp. Như Lai như thật biết rõ tất cả cho nên gọi là trí Nhất thiết tướng.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, hoặc trí Nhất thiết hoặc trí Đạo tướng, hoặc trí Nhất thiết tướng, ba trí này khi đoạn phiền não có khác nhau chăng? Có hữu dư đoạn, vô dư đoạn chăng?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Chẳng có sai khác khi đoạn phiền não, nhưng đối với tất cả tập khí tương tục của phiền não thì Như Lai đã đoạn hẳn, còn Thanh văn, Độc giác thì chưa đoạn hẳn tập khí tương tục.

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các phiền não đã đoạn, đắc vô vi chăng?

Phật dạy:

–Có.

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, Thanh văn, Độc giác không đắc vô vi, phiền não có đoạn chăng?

Phật dạy:

–Không.

Thiện Hiện thưa:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn, trong pháp vô vi có sự sai khác chăng?

Phật dạy:

–Không.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Nếu pháp vô vi không có sự sai khác thì vì sao Phật nói tất cả Như Lai đã đoạn hẳn khí tương tục còn Thanh văn, Độc giác vẫn chưa đoạn hẳn tập khí tương tục?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Tập khí tương tục thật chẳng phải phiền não, nhưng các Thanh văn, Độc giác đã đoạn phiền não, nhưng vẫn còn có một phần nhỏ tướng trạng, giống như tham, sân, si... phát ra từ thân, ngữ. Tức là nói: “Đây là tập khí tương tục, chính tương tục này làm cho phàm phu ngu si phát sinh bất lợi; còn tương tục của Thanh văn, Độc giác phát sinh không bất lợi.” Tất cả tập khí tương tục như thế, Như Lai đã đoạn hẳn.

Bấy giờ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, đạo và Niết-bàn đều không có tự tánh. Vậy tại sao Phật nói đây là Dự lưu cho đến Độc giác, đây là Bồ-tát, đây là Như Lai?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Các vị Dự lưu cho đến Độc giác, các Bồ-tát và chư Như Lai, tất cả đều là sự biểu hiện của vô vi.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, trong pháp vô vi, thật sự có khác nhau giữa Dự lưu cho đến Như Lai chăng?

Phật dạy:

–Không!

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, nếu vậy thì tại sao Phật nói Dự lưu cho đến Như Lai, tất cả đều là sự biểu hiện của vô vi?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Ta căn cứ theo thế tục mà nói, hiển bày có Dự lưu... sự hiển bày khác nhau ấy đều không căn cứ theo thắng nghĩa, vì chẳng phải trong thắng nghĩa có thể hiển bày. Vì sao? Vì chẳng phải trong thắng nghĩa có sự biểu hiện của ngôn ngữ hay trí tuệ phân biệt, hoặc gồm

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

cả hai loại. Nhưng vì do các ngôn thuyết thế tục kia làm đoạn các pháp nên giả lập các loại ngôn thuyết thế tục cho các pháp đời sau.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, nếu tự tướng của tất cả pháp đều không, thì đời trước còn không có hướng là có đời sau? Vậy tại sao giả lập có đời sau?

Phật dạy:

–Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói! Tự tướng của tất cả pháp sở hữu đều không, đời trước còn không có hướng là đời sau! Nếu đời sau thật có thì điều đó chắc chắn không xảy ra. Nhưng các hữu tình không hiểu rõ tự tướng của tất cả pháp đều không; vì làm lợi ích cho họ nên dùng phương tiện giả nói đây là đời trước, đây là đời sau. Nhưng trong cái không của tự tướng các pháp thì đời trước, đời sau đều chẳng thể nắm bắt được.

Như vậy này Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát đã thông đạt tự tướng của tất cả pháp là không rồi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Thiện Hiện nên biết, các Đại Bồ-tát thông đạt tự tướng của các pháp đều không rồi mà hành Bát-nhã ba-la-mật-đa thì không chấp trước vào các pháp đó, nghĩa là không chấp trước bên trong, hay bên ngoài, thiện hay bất thiện, thế gian hay xuất thế gian, hữu lậu hay vô tận, hữu vi hay vô vi, pháp Thanh văn hay pháp Độc giác, pháp Bồ-tát hay pháp chư Phật, chỉ căn cứ vào thế tục mà giả lập là có; chứ không căn cứ vào thắng nghĩa nên không chấp trước.

